

ZIJN HART BLEEF ZACHT

Het verhaal
van de dappere
en zachtmoedige
ds. Samuel Lam

KEN ANDERSON

De bijbelteksten in dit boek zijn overgenomen uit de vertaling van het Nederlands Bijbelgenootschap (NBG51), tenzij anders staat aangegeven.

ZIJN HART BLEEF ZACHT

Copyright © 1991 Zondervan, under the title Bold as a Lamb

Published by arrangement with HarperCollins

Christian Publishing, Inc.

Copyright Nederlandse uitgave © 1993 & 2024 Uitgeverij Gideon

Auteur: Ken Anderson

Vertaler: Ton van Maurik

Omslagontwerp: Jonathan Reining, Jore ontwerp

Jaar van uitgave: oktober 1993

6e gewijzigde druk: april 2025

Uitgave: Gideon, Hoornaar, Nederland

www.gideonboeken.nl

ISBN: 978-90-5999-293-1

NUR: 707

Alle rechten voorbehouden

Inhoud

Voorwoord door Anne van der Bijl	7
1. Da Ma Zhan	23
2. Het kostbare geloof	21
3. Bewaard	29
4. Trouw aan zijn gemeente	39
5. De vervolging	48
6. De Nabijheid	60
7. Het goede getuigenis	74
8. God geeft wijsheid	83
9. Nieuwe discipelen	100
10. Walgelijk	111
11. Kampkapper	120
12. Gesnapt	129
13. Beschermd	137
14. De diepste teleurstelling	148
15. De moeilijkste dag	157
16. Geschriften gered	162
17. Groeiende gemeente	169
18. Tekenen volgen	177
19. Bekend over de grens	188
20. Dicht bij Jezus	196
21. Kerk Zonder Naam	206
Slot: Altijd onvervaard	213
Nawoord	221
Over Open Doors	223

Samuel Lam in 2004, op 80-jarige leeftijd

Voorwoord

Zou God ons zo kunnen gebruiken als Samuel Lam?

Ik zie mezelf nog lopen, daar op die lange, eindeloze Chinese muur. Het was in 1965 en er was zelfs niemand in de buurt die een foto van me kon maken. En ik maar bidden, voor open deuren – om Bijbels naar binnen te krijgen – om het zendingswerk weer op gang te brengen dat zo wreed was verstoord door de komst van het communisme.

Dat God al die tijd nog heerlijk werkte in dit grote land, daar wisten we niets van. Dat er een enorme prijs betaald is door hen die zo door God gebruikt werden, dat wisten we ook niet. Maar we móeten het wel weten. Dit boek vertelt er iets van en het zal de lezer tot tranen bewegen en vooral: motiveren om weer en beter te bidden. Want de strijd is nog niet voorbij. Eigenlijk is die nog maar net begonnen. De vraag is: zou God ons en mij kunnen gebruiken, als we bijvoorbeeld zo sterk en trouw zouden kunnen zijn als Samuel Lam?

Anne van der Bijl

Da Ma Zhan 35

Nadat Ah Leng bij huisnummer 5 op de Zhong Shanstraat uit de bus gestapt was, bleef hij even staan. Er kwam een hele rij vrachtwagens en taxi's voorbij. In Guangzhou houden bestuurders van motorvoertuigen vrijwel geen rekening met voetgangers, net als in de rest van China. "De Da Ma Zhanstraat is erg smal," had Wu San, zijn vriend in het chemisch laboratorium van de universiteit, hem verteld. "Er kunnen geen auto's rijden. De straat begint trouwens met een klein poortje."

Ah Leng zag de poort die Wu San bedoelde. Behoedzaam stapte hij naar de bewuste straat. Opnieuw diende zich een rij taxi's aan. Er reed ook een bus tussen, maar die stopte bij de halte. Fietsbellen rinkelden. Plotseling veranderde één van de taxi's van richting en doemde vlak voor Ah Leng op. In een poging de taxi te ontwijken, sprong hij opzij en raakte bijna een fietser. Deze verloor zijn evenwicht en schold Ah Leng uit.

Eenmaal bij het poortje, keek Ah Leng uit over de Da Ma Zhan. Het straatje leek zo oud als de weg naar Mantsjoerije.

Oude, smalle straten hadden Ah Leng altijd al gefascineerd. Hij liep onder het vele wasgoed door, dat ruisend in de avondbries hing. Overal zaten mensen voor hun huis. Grootvaders staarden voor zich uit, moeders waren rijst aan het ziften en honden lagen te doezelen.

Een groepje mannen ging helemaal op in een spelletje

Mahjong, een spel dat op het eerste gezicht op Domino lijkt maar veel ingewikkelder is. De toeschouwers maakten evenveel lawaai als de spelers.

Kleine winkeltjes boden een keur aan kleding, tabaks-artikelen en talloze andere dingen. Bij allerlei kraampjes werd varkensvlees gebraden, vis gebakken en rijst en groente gekookt. De etensgeuren zweefden door de straat en vermengden zich met elkaar. Ah Leng liep verder en schonk geen aandacht aan de drukte. Hij lette op de huisnummers: ...63 ...49...

“De ingang van nummer 35 is haast niet te zien,” had Wu San hem gewaarschuwd. “Let dus goed op, want je loopt er zo voorbij.”

Ah Leng begon langzamer te lopen. Opeens zag hij het: nummer 35. Zelfs als hij het nummerbordje over het hoofd had gezien, zou hij het huis toch gevonden hebben. Hij hoorde namelijk een groot aantal mensen zingen; het geluid kwam van de eerste en de tweede verdieping.

*Wij dienen Hem met al ons lijden,
elke traan komt voor Zijn troon.
Zijn genade maakt ons vrij,
en Zijn belofte is ons loon.*

De woorden en de melodie maakten een onbestemd gevoel los bij de student. Confucius had ooit gezegd: “Poëzie heeft scheppingskracht, en muziek is koninklijk.” Wat zou deze eerbiedwaardige leermeester gezegd hebben, als hij deze christenen had horen zingen?! Ah Leng kon het eigenlijk niet plaatsen dat hij over zulke dingen nadacht. Uitgerkend hij: een student aan het eind van de jaren tachtig, een toekomstig geleerde, een materialist en een atheïst.

Aarzelend liep hij naar het trappenhuis. Zijn ogen moesten wennen aan de schemer op de smalle, troosteloze trap. In het zwakke licht van de kleine neonbuis, bovenaan de trap, kon hij net de omtrekken van een tiental mensen ontwaren. Ze zaten op de betonnen treden.

“Een kerk?” vroeg Ah Leng aan hen. “M’n vriend heeft gezegd dat ik via deze trap in een kerk kom.”

“Dat klopt. Welkom,” antwoordde een vrouw op een van de eerste treden. “De Heer zij met je. Hij heeft deze prachtige avond gemaakt.” Ze gebaarde hem te gaan zitten op de trede vlak voor haar voeten. Omdat dit Ah Lengs eerste bezoek was aan nummer 35 in de Da Ma Zhanstraat, wist hij niet dat alle mensen op de trap laatkomers waren, net als hijzelf. “Welkom,” zei de vrouw nog een keer.

“Kom hier maar zitten,” riep een man die bijna bovenaan zat. “Verderop is alles al vol.”

“Dat is wel zo, maar jongelui weten altijd wel weer voor een extra plekje te zorgen,” zei de vrouw vriendelijk. Ze drukte haar voeten dicht tegen de muur, en gebaarde Ah Leng verder te lopen. Langzaam wrong hij zich langs allerlei mensen de trap op.

Het zingen stopte. Uit de geluidsinstallatie in het gebouw kwam een krachtige, maar vriendelijke mannenstem. Ah Leng hoorde dat de man met gezag sprak. “Welkom in de naam van onze Heer Jezus Christus. En, bijzónder welkom als u hier voor de eerste keer bent! U zult ontdekken dat het ons maar om één ding gaat: het verkondigen van het evangelie, en met elkaar leren hoe we een waarachtig christelijk leven kunnen leiden.”

Terwijl hij zich nog steeds dicht tegen de muur aandrukte, bereikte Ah Leng de bovenste tree. Hij kwam in een smalle gang waar nog meer mensen opeengepakt waren. Sommigen

hadden een plaats gevonden op een klein bankje, maar de meesten zaten op stoeltjes die niet groter waren dan een fietszadel. Een elegante vrouw keek even op en glimlachte naar hem. Ze droeg een eenvoudig sinaasappelkleurig jasje over haar plattelandskleding. Ah Leng vroeg zich af of hij haar soms van de universiteit kende. De man naast haar, waarschijnlijk haar echtgenoot, was zo verdiept in de liturgie, dat hij Ah Leng niet opmerkte.

Er verscheen een meisje in een deuropening in de gang. Ah Leng zag aan haar leeftijd en kleding dat ze hoogstwaarschijnlijk een studente was. Toen hij langs haar heen keek, zag hij een kleine kamer. De ruimte ervan was berekend op niet meer dan vijftig personen, maar nu zaten er wel honderd.

Het meisje was aantrekkelijk en had nieuwsgierige, wijze ogen. Ze droeg het lange haar in een vlecht, die tot halverwege haar rug kwam. Ze glimlachte warm, alsof ze elkaar al eens eerder hadden ontmoet. Toch wist Ah Leng dat het niet zo was.

“Jij bent hier voor het eerst,” fluisterde ze. Het klonk meer als een constatering dan als een vraag. “Je ziet, dat we op deze verdieping de dienst volgen via een gesloten televisiecircuit. Maar misschien wil je liever naar boven; daar wordt de ‘echte’ dienst gehouden. Trouwens, er zijn vanavond weer veel studenten,” glimlachte ze met lichtjes in haar ogen. “Er kan altijd nog wel iemand bij, daar zorgen ze wel voor.” Ah Leng keek naar de man op het televisiescherm. “Het volgende lied waar we de Heer mee gaan aanbidden, is nummer 63 uit het liederenboek *De Geestelijke Stem*.”

“Hierheen,” gebaarde het meisje. Ze stond al bij de trap naar de tweede verdieping.

*Prijst Hem! Prijst Hem!
Gezegend zij Jezus,
onze Redder!*

De mensen tussen wie Ah Leng stond, begonnen te zingen. Ze hielden goed maat met de anderen op de verdieping boven hen. Aan de ene kant was deze manier van zingen een nieuwe ervaring voor hem, maar aan de andere kant verbaasde het hem eigenlijk ook niet. Hij had al gehoord dat christenen op verschillende manieren uiting geven aan hun geloof en hun beleving. Zelf had hij, voordat hij zich helemaal op zijn universitaire studie gestort had, vioolles gehad; hij kende de westerse toonladders dus ook.

Het waren geen geschoolde stemmen, dat hoorde hij wel. Af en toe werd er zelfs behoorlijk vals gezongen.

*Aarde,
bezing en verkondig
Zijn geweldige liefde!*

Nee, waar hij het meest door getroffen werd, waren de woorden. Het leek wel of ze rechtstreeks uit het hart van de mensen kwamen.

Toen tikte iemand op z'n arm en wees naar het meisje, dat nog steeds bij de trap naar de tweede verdieping stond. Beschaamd sloeg hij zijn hand voor z'n mond. Hij was haar helemaal vergeten! Hij baande zich een weg naar haar toe, waarbij hij zorgvuldig vermeed iemand op de voeten te trappen.

Hij wierp een blik in een ander kamertje, dat grensde aan de trap naar de tweede verdieping. Later vertelden ze hem dat de scheidingswanden van deze kamer na iedere dienst

teruggezet werden, zodat er een ruimte ontstond waar de voorganger 's nachts rustig kon slapen. De kamer was kaal en leek op het magazijn van een kleine winkel. De koelkast die er stond, was klaarblijkelijk iets naar achteren geduwd, zodat het uitzicht op het televisietoestel niet werd belemmerd. Een kaal ijzeren ledikant, het bed van de voorganger, diende als bank voor vijf vrouwen en een kind. Het kind hield een exemplaar van het liederenboek vast; weliswaar ondersteboven, maar het kind deed of het net zo eerbiedig zong als de anderen.

*Kroont Hem! Kroont Hem!
Profeet, Priester en Koning!*

Ah Leng zag dat de tweede trap nog voller was dan de eerste. "Probeer op zo weinig mogelijk mensen te stappen," waarschuwde het meisje. Ze gaf hem een liturgie en liep toen weg om andere laatkomers te helpen.

*Als een herder
waakt Jezus over Zijn kinderen.*

Toen Ah Leng de tweede trap opliep, keek hij even achterom. Boven het sobere verblijf van de voorganger zag hij een soort berging. De ruimte deed nu dienst als balkon en voorzag ongeveer dertig mensen van een zitplaats. Vooraan zat een jong gezin. Aan hun kleren te zien, kwamen ze uit het zakenmilieu. Ze zaten er net zo riant bij als op het balkon van een theater.

*Prijst Hem! Prijst Hem!
Verkondigt Zijn heerlijke grootheid!*

*Prijst Hem! Prijst Hem
met vreugdevolle liederen,
voor eeuwig!*

Ah Leng voelde gewoon dat zijn leven een andere wending zou nemen. Hij was niet alleen uit nieuwsgierigheid hierheen gekomen; op een vreemde manier was hij zelfs blij dát hij gekomen was. Toen hij bovenaan de trap was, zag hij de *Muk Si*, de voorganger over wie Wu San zo enthousiast verteld had. De stem van de voorganger klonk boven iedereen uit, want hij stond voor een microfoon op het podium.

De voorganger was klein van stuk en erg mager, maar toch sprak de warme en volle stem van de man Ah Leng aan. Hij sprak met gezag, maar klonk toch vriendelijk. Hij deed Ah Leng denken aan een van zijn lievelingshoogleraren, een man die sociale wetenschappen doceerde.

“Laten we het couplet nog een keer zingen,” zei de voorganger. “Wie van ons heeft geen redenen om de Heer te prijzen?!”

Ah Leng zag mensen bevestigend knikken. Verscheidene mensen om hem heen echoden zachtjes: “Amen”. Ah Leng zag nergens een piano en ontdekte dat de begeleiding voor het zingen uit een cassette recorder kwam. Er was in de overvolle kamer trouwens helemaal geen plaats voor een piano, zelfs niet als je die aan het plafond zou hangen...

Ah Lengs aandacht werd getrokken door een andere jonge vrouw, die ook bezig was mensen een plaatsje te wijzen. Ze kreeg wat jongelui op een bank zover dat ze dicht tegen elkaar kropen. Daardoor ontdekte Ah Leng dat iedere bank nog een stukje uitgeschoven kon worden, aan de kant van het gangpad; op die manier konden er nog meer mensen bij. Het nadeel was alleen dat het gangpad op die manier geblok-

Nawoord

Zoals hij in het voorwoord beschreef, reisde Open Doors-oprichter Anne van der Bijl in 1965 voor het eerst naar China. Hij bad daar om open deuren om de lokale gelovigen te kunnen bereiken, want het land was toen gesloten. Tijdens de Culturele Revolutie kwamen miljoenen Chinezen om het leven – door honger, executies en wanhoop. Vrijwel alle Bijbels in China werden verbrand.

Juist in die verschrikkelijke tijd groeide het aantal Chinese christenen explosief. Er ontstonden honderden huiskerken, zoals die in het huis van Samuel Lam, maar er was een groot tekort aan Bijbels. Het lukte Open Doors in 1978 om 900 Bijbels af te leveren. Later volgden er 30.000 Nieuwe Testamenten. Hierna vroegen Chinese huiskerkleiders om één miljoen volledige Bijbels. Dankzij Gods hulp en genade slaagde het geheime project: op 18 juni 1981 kwamen er waterdichte pakketten met één miljoen Bijbels aan land op een strand in Zuid-China. In de jaren '90 schreef Samuel Lam aan Open Doors: 'Wij houden van jullie, want jullie leveren ons heel veel Bijbels, geestelijke boeken en studieboeken. Daar hebben we er heel, heel veel van nodig.'

Hoe gaat het nu in China?

'Je weet niet wat er morgen gaat gebeuren. Vandaag vallen de autoriteiten ons niet lastig, maar dat kan morgen anders zijn. Ik bid dat we kracht ontvangen om standvastig

te blijven,' zei Samuel Lam jaren geleden. De beroemde Chinese huiskerkleider overleed in 2013 op 88-jarige leeftijd.

Christelijke activiteiten worden de laatste jaren steeds verder ingeperkt door wet- en regelgeving. Zo is het inmiddels verboden voor kinderen onder de achttien om een kerkdienst bij te wonen. De Chinese overheid ziet het christelijk geloof als een bedreiging voor haar macht en houdt de ongeregistreerde huiskerken nauwlettend in de gaten. De erkende Drie-Zelfkerk moet het gedachtegoed van de Communistische Partij onderschrijven. Regelmatig worden leiders van huiskerken vals beschuldigd van fraude en dan belanden ze in de gevangenis. Kerken en christenen die gebruikmaken van digitale platforms lopen gevaar. Christelijke websites worden geblokkeerd of verwijderd door de overheid. En in het land met de meeste beveiligingscamera's ter wereld houdt de overheid haar burgers ook offline goed in de gaten.

Open Doors ondersteunt de kerk in China via lokale partners met christelijke lectuur en trainingen.